მოგების ანგარიშის კომენტარი

წარმოდგენილ ცხრილში 2.2 მოცემულია მოზვერების ხორცის წარმოების მარგინალური მოგების ანგარიში საქართველოში ყველაზე მეტად გავრცელებული – მოსახლეობის მეურნეობების მიხედვით. ასეთი მეურნეობის ციფრები წარმოადგენენ ბოლო 5 წლის საშუალო მაჩვენებლებს. ცხრილში ნაჩვენებია კალკულაცია 2 წლიწადში როგორც 1 ხული მოზვერისათვის, ასევე მთლიანი ნახირისათვის (ჩვენს შემთხვევაში 10 ხულისათვის, ბოლო – მარჯვენა სვეტი). ანგარიშის შედეგად მიღებული ზოგიერთი ციფრი დამრგვალე-ბულია.

დეტალურად განვიხილოთ ცხრილის 2.2. თითოეული სტრიქონი ცალ-ცალკე:

სტრიქონი 1 – გასასუქებელი ხბოს საწყისი წონა 70 კგ.

სტრიქონი 2 – სარეალიზაციო მოზვერის კლავის წინ, როგორც წესი ცოცხალი წონა საშუალოდ მიაღწევს 300 კგ-ს.

სტრიქონი 3 – მოზვერის წონამატი 2 წლის განმავლობაში შეადგენს 300 კგ-70 კგ=230 კგ.

სტრიქონი 4 – მოზვერის სუქების პერიოდი საშუალოდ გრძელდება 2 წელი, ანუ 730 დღე.

სტრიქონი 5 – გამოზრდისას და სუქებისას მოზვერის საშუალო დღიური წონამატი შეადგენს 230 კგ/730 დღე*1000=315 გრამი/დღე.

სტრიქონი 6 – დაკლული საქონლის გამოსავლიანობა 45%.

სტრიქონი 7 – ხორცის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი შეადგენს 300 კგ*45%*8 ლარი/კგ = 1080 ლარი/1 მოზვერი, ანუ მთლიანი ნახირისათვის 1080 ლარი/1 მოზვერი*10 ხული= 10800 ლარი/2 წელი.

შემდეგი შემოსავალი ნაკელის რეალიზაციიდან ხულზე მხედველობაში არ მიიღება.

მომდევნო სტრიქონებში განხილულია ცვლადი დანახარჯები:

სტრიქონი 8 – ერთი ზამთრის პერიოდზე მოზვერის კვება-დღეების რაოდენობად აღებულია 150+150=300 დღე. თივის კვების ნორმაა დაახლოებით 8,3 კგ/1მოზვერი-დღეში, ე.ი. მოზვერის საკვებად ჭირდება 8,3 კგ/დღე* 300 დღე=2500 კგ თივა. თუ თივის ფასს საშუალოდ ავიღებთ 5 თეთრს 1 კგ-თივაზე, მაშინ საკვების ღირებულება იქნება 2500 კგ*0,05 ლარი/კგ=125 ლარი/1 მოზვერზე, მთლიანი ნახირისათვის 125 ლარი/1 მოზვერზე*10 ხული=1250ლარი/2წელი.

სტრიქონი 9 – 70 კგ-იანი ხბოს ღირებულება აღებულია 170 ლარი.

სტრიქონი 12 – 15 – მოცემულია სხვადასხვა ზედნადები ხარჯები.

სტრიქონი 16 – ხულ ცვლადი დანახარჯების ჯამი შეადგენს 330ლარი/1მოზვერი, ანუ მთლიანი ნახირისათვის 330ლარი/1მოზვერი* 10 ხული=3300 ლარი/2წელი.

სტრიქონი 17 – საბოლოოდ მარჟინალური მოგება 1 მოზვერზე 2 წლიწადში ტოლია მიღებულ შემოსავლებს მინუს ცვლადი დანახარჯები: 1080 – 330=750 ლარი/1 მოზვერი. მთლიანი ნახირისათვის 10800-3300=7500 ლარი/2 წელი.

სტრიქონი 18 – მარჟინალური მოგება 1 წლიწადში ტოლი იქნება 750/2=375 ლარი/1მოზვერი –წელი. მთლიანი ნახირისათვის 3750 ლარი/წელი.

ა(ა)იპ აგროსერვისცენტრის
კონსულტანტი
გიორგი კალანდაძე –
ქ. ბათუმი 599 54 69 84

მისამართი: საქართველო, ბათუმი, 6010,
ი. გოგებაშვილის ქუჩა № 46³
ტელ.: +995 (422) 27 96 02
www.agroc.ge
ცხელი ხაზი: +995 599 89 89 61

მეძროხეობა

მსხვილი რქოსანი პირუტყვის (მოზარდის) გამოზრდა და სუქება

მეძროხეობა ერთ-ერთი წამყვანი დარგია მეოცხოველეობაში, იგი იძლევა მოსახლეობის მიერ მოხმარებული რძის და რძის პროდუქტების 84.5% და ხორცის 25.3%-ს. ფურის სამეურნეო გამოყენება 10-15წლის ფარგლებში მერყეობს. ყველაზე მაღალი წველადობა აქვს მე- 4 მოგებიდან 12 წლის შემდეგ ფურის შენახვა პროდუქტიულობის თვალსაზრისით არამომგებიანია. საქართველოში ძროხის წამყვანი ჯიშია კავკასიური წაბლა, შვიცის, ყველისა და მათი წითელი საქონლის ნაჯვარი. რაც შეეხება ბოლო პერიოდის ჯიშობრივ სტრუქტურას 50%-ზე მეტი უსისტემო შეჯვარებითაა მიღებული, გაურკვეველი წარმოშობის სულადობა, დაბალპროდუქტიულობის ერთ-ერთი მიზეზია. აჭარაში აგრონომ-რეპროდუქციის ხელმისაწვდომობით დამერყეულია და ფერმერთა დიდი ნაწილი ხელოვნური დათესვის საშუალებით, რომლებიც ახდენენ მაღალპროდუქტიული ჯიშის საქონლით გამრავლებას.

მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის კვება -კვება ცხოველის ზრდა-განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტორია. პრაქტიკით დადგენილია მაღალპროდუქტიული ჯიშის მეწველი სრულფასოვანი და მოწესრიგებული კვების საფუძველზე შეიძლება.

მოზარდის სუქება- საქართველოში ფართოდაა გავრცელებული მოსახლეობის მეურნეობებში ძირის სამეურნეო მეურნეობები იყენებენ საკვებ მოსაგებით მიღებს. პირუტყვის ჯიშური გადაკვეთ ერთი სამეურნეოდან მეორეზე და პირიქით. ხბო რომელიც გამოზრდილია სუქებისათვის მოგებიდან 6-თვემდე უნდა იზრდებოდეს დედასთან, 6-თვის შემდეგ ხდება ასხლეტა და გადაყავთ მოსამზადებელ ჯგუფში 10-12 თვის მოზარდს აყენებენ სუქებაზე. მოზარდის სუქებისას უნდა გავითვალისწინოთ რამდენ გრამ წონამატს მიიღებს ცხოველიდან. მაგალითად 70-100კგ-იანი მოზარდის სუქებისას 400გრ მატებისათვის საჭიროა 3.5 საკვები ერთეული, ამ საკვებ ერთეულის მიღებისათვის საკვების სახეების მიხედვით თუ გადავიყვანთ ულუფურ წონაზე საჭიროა კონცენტრატის ნარევი 1.5კგ, მწვანე მასა 10კგ ან თივა 3კგ. სუქების მეორე და მესამე პერიოდში საკვები ემატება წონაში მატების ინტენსიობის შესაბამისად. ზრდასრული პირუტყვის სუქებისას (200-250კგ) საჭიროა 5 საკვები ერთეული ანუ 2კგ მარცვლეულების ნარევი, მწვანე მასა 15კგ ან თივა 4-5კგ. სუქების მეორე და მესამე პერიოდში აუცილებელია საკვების მომატება სუქების ინტენსიობის შესაბამისად. სუქებისას შეიძლება საკვების შემცირება მეორე კომბინირებულ ნარჩენის ან სხვა საკვების დამატების ხარჯზე. სუქებიდან მიიღება ხდება 16-18 თვის ასაკში. 300კგ მიღწევის შემდეგ.მეხორცული ჯიშები გამოირჩევა საკვების კარგი ანაზღაურებით აქვს საუკეთესო ხარისხის, გემოვნების, მარმარილოსებური ხორცი.

პროფილაქტიკა და მკურნალობა- მოზარდში გვხდება ინფექციური, ინვაზიური და არაგადამდები დაავადებები. სუქებაზე დაყენებულ მოზარდს სჭირდება პროფილაქტიკური ღონისძიებების ჩატარება ეპიზოოტიური და ბაქტერიულზე ვაქცინით. ასევე საჭიროა ჰელმინთურ დაავადებებზე პროფილაქტიკა წელიწადში ორჯერ, გაზაფხულზე და შემოდგომაზე (დეჰელმინთიზაცია და დიქტიოკაულიოზზე). რომელთა საწინააღმდეგოდ გამოიყენება ალბენდაზოლი, ფენბენდაზოლი, ალბენი, ფენბენზოლი. ასევე ბოლო პერიოდში გამოიყენება საინექციო ივერმექი, პრომექტინი, ბიომექტინი 1მლ 50კგ ცოცხალ წონაზე. საჭიროა აგრეთვე მოზარდის დამუშავება ექტოპარაზიტებზე არაგადამდები დაავადებების შემთხვევაში საჭიროა ვეტერინარი ექიმის დანიშნულებით მკურნალობა. დაბალ ზონებში პირობადამოზრდის საწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარება, პირუტყვის დამუშავება ექტოპარაზიტებზე და საპროფილაქტიკო პრეპარატებით, ფეტრობამაზოლით და არეფლიდით. საჭიროა საფუარისებრი დაავადების ვეტერინარული პირობები და საჭიროების შემთხვევაში ჩატარდეს დეზინფექცია.

მოზვერების გამოზრდა-სუქების მარტივნალური მოდელის აღწერა

(ექსტენსიური-მოსახლეობის მეურნეობა)

ერთეული: 1 მოზვერი -2 წელი ცხრილი 2.2

საწყისი მონაცემები

მოზვერების გამოზრდა-სუქების მარტივნალური

1	6 თვიანი ხბოს საწყისი წონა	70 კგ
2	საბოლოო/საუკეთ მოზვრის ცოცხალი წონა	300 კგ
3	წონამატი სუქებისას	230 კგ
4	სუქების ხანგრძლივობა	730 დღე
5	საშ. დღიური წონამატი გამოზრდისას და სუქებისას	315 გ/დღე
6	ხორცის გამოსავლიანობა	45%

1 სულ მთლიანი შემოსავალი
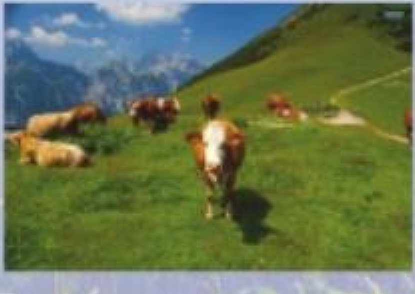
7	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		115	1	1000	10000
	ხარჯები				
8	[illegible]	2500	0.05	12	120
9	[illegible] 300 დღე				
10	[illegible]			200	2500
11	[illegible]				
12	[illegible]			10	100
13	[illegible]			26	260
14	[illegible]			10	100
15	[illegible]			10	100
16	სულ ხარჯები			300	3000
17	[illegible]			275	2750